

Prispôsobenie vecných práv

Autor obsahu

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters) Maďarsko

1 Ktoré vecné práva by mohli vyplývať z dedenia podľa právneho poriadku tohto členského štátu?

1. Vlastníctvo

Dedič nadobúda vlastníctvo dedičstva automaticky na základe úmrtia závetcu. Dedičstvo je súbor práv, hnutel'ného majetku, nárokov a záväzkov zosnulého v čase jeho úmrtia, ktoré nezanikajú jeho úmrtím. V maďarskom právnom poriadku je to všetko jasné; v ustanoveniach Občianskeho zákonníka o dedičskom práve sa v skutočnosti pojmy „dedičstvo zosnulého“ a „aktíva“ používajú ako synonymá. Aktívum nie je nič iné ako hnutel'ný majetok, právo alebo nárok (oddiel 8:1 Občianskeho zákonníka). Aktíva sú súborom všetkých týchto aktív. V prípade osobitného odkazu (*legatum vindicationis*) odkazovník nadobúda vlastníctvo (priamo od zosnulého) odkázaného aktíva.

2. Užívacie právo

Na základe maďarského právneho poriadku, ak zosnulý zanechal potomkov a žijúceho manželského partnera (v prípade dedenia zo zákona), žijúci manželský partner má doživotné užívacie právo k určitým aktívam patriacim do dedičstva, konkrétne

- k príbytku, v ktorom býval spoločne so zosnulým, a
- k nábytku a vybaveniu patriacemu do príbytku [oddiel 7:58 ods. 1 písm. a) Občianskeho zákonníka].

Všeobecné pravidlá týkajúce sa užívacieho práva na základe občianskeho práva sa analogicky uplatňujú na podstatu užívacieho práva žijúceho manželského partnera (tzv. vdovské právo) (kapitola XXX Občianskeho zákonníka). Užívacie právo je jedným z tzv. obmedzených vecných práv. Užívateľ môže držať, používať a využívať majetok vo vlastníctve inej osoby a získať z neho výnosy. Práva užívateľa zostávajú nedotknuté bez ohľadu na zmeny totožnosti vlastníka (oddiel 5:147 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Závetca môže takisto zriadiť užívacie právo k aktívu vo svojom závete.

2 Zapisujú sa tieto vecné práva do registra ako práva k nehnuteľnostiam alebo hnutel'ným veciam, a ak áno, je takýto zápis povinný? Do akého registra alebo registrov sa zapisujú, aké sú požiadavky na zápis a aký je postup?

Uvedené práva sú uvedené v registri nehnuteľného majetku (alebo v iných verejných registroch). Zápis týchto práv do registra je povinný.

Ak z dedenia vyplynie vlastníctvo alebo užívacie právo, notár, ktorý vedie pozostalostné konanie v Maďarsku, sa obráti na domáci orgán, ktorý vedie register nehnuteľného majetku alebo registre iných aktív, na registráciu

týchto práv. Notár v takýchto prípadoch pošle tomuto úradu osvedčenie o dedičstve (keď sa stane konečným) [oddiel 91 ods. 2 zákona XXXVIII z roku 2010 o pozostalostnom konaní (*hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. tv.*)]. Notárske osvedčenie o dedičstve slúži ako základ pre registráciu.

Naproti tomu, ak sa pozostalostné konanie viedlo v inom členskom štáte, oprávnená osoba (dedič, odkazovník) musí sám podniknúť kroky, aby zaregistroval právo. V takýchto prípadoch by mal podať žiadosť o registráciu priamo maďarskému orgánu, ktorý vedie predmetný register (napríklad katastru nehnuteľností).

Hlavné verejné registre, v ktorých sa uvádza vlastníctvo konkrétnych aktív, sú:

- *Register nehnuteľného majetku*

Vedie: kataster nehnuteľností

Predmet registra: nehnuteľný majetok

Predpisy: zákon CXLI z roku 1997 o registrácii nehnuteľností (*az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI törvény*) (pozri oddiel 16 zákona)

- *Vnútroštátny register lietadiel (Magyarország Légijármű Lajstroma)*

Vedie: Vnútroštátny dopravný úrad pre letectvo (*Nemzeti Közlekedési Hatóság Légügyi Hivatal*)

Predmet registra: civilné lietadlá

Predpisy:

oddiel 12 zákona XCVII z roku 1995 o leteckej doprave (*a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény*)

oddiel 5 nariadenia vlády č. 141/1995 z 30. novembra 1995, ktorým sa vykonáva zákon XCVII z roku 1995 (*Korm. rendelet a légi közlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény végrehajtásáról*) o leteckej doprave (*a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény*)

- *Register plavidiel*

Vedie: ministerstvo pre národný rozvoj a Metropolitný úrad vlády Budapešti ako orgány pre lodnú dopravu

Predmet registra: plavidlá (plávajúce zariadenia, štruktúry a zariadenie vhodné na vodnú dopravu, prácu na vode a výkon súvisiacich činností)

Predpisy:

oddiely 7 až 15 a najmä oddiel 11 ods. 3 zákona XLII z roku 2000 o vodnej doprave (*a víziközlekedésről szóló 2000. évi XLII. törvény*)

nariadenie vlády č. 198/2000 z 29. novembra 2000 o registrácii plavidiel (*az úszólétesítmények lajstromozásáról szóló 198/2000. Korm. rendelet*)

- *Evidencia vozidiel*

Vedie: ministerstvo vnútra (oddelenie ministerstva zodpovedné za registre) ako registračný orgán pre cestnú dopravu

Predmet registra: vozidlá cestnej dopravy

Predpisy:

Zákon LXXXIV z roku 1999 o záznamoch cestnej dopravy (*közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény*), najmä oddiel 9

- *Obchodný register:*

Vedie: krajské súdy ako registračné súdy

Predmet registra: podniky (podnik je právny subjekt, ktorý sa zriaďuje na účel výkonu obchodných činností na komerčnom základe registráciou v obchodnom registri; medzi podniky patria najmä spoločnosti, družstvá, maďarské pobočky zahraničných podnikov, Európske zoskupenia hospodárskych záujmov, európske družstvá, živnostník atď.)

Predpisy: zákon V z roku 2006 o verejných informáciách o spoločnosti, registrácii spoločnosti a likvidačnom konaní (*a cégnyilvánosságáról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény*), najmä oddiely 24 až 25

3 Aké následky vyplývajú zo zápisu vecných práv?

1. Registrácia vlastníctva

Vo všeobecnosti možno vlastníctvo nehnuteľného majetku na základe maďarského právneho poriadku nadobudnúť len registráciou v registri nehnuteľného majetku; inými slovami registrácia vlastníctva v registri nehnuteľného majetku má zriaďovací účinok (vznikne právo) (zásada registrácie).

V právnych predpisoch je však v niekoľkých prípadoch stanovená výnimka; jednou z výnimiek je dedenie. Maďarský právny poriadok sa drží zásady dedenia *ipso jure*. To znamená, že dedič nadobúda dedičstvo len na základe zákona, keď sa začne dedičské konanie, a to bez prijatia či iného právneho aktu (oddiel 7:87 Občianskeho zákonníka). V prípade dedenia teda dedič nadobúda vlastníctvo v čase začatia dedičského konania alebo úmrtia zosnulého. Registrácia vlastníctva v registri nehnuteľného majetku nadobudnutého dedením má preto len *deklaratívny účinok*. To isté platí v prípade nadobudnutia majetku na základe osobitného odkazu (*legatum per vindicationem*).

Keď zmena vlastníka nastane dedením, v dôsledku dedenia *ipso jure* má registrácia vlastníctva vo verejných registroch pre iné aktíva takisto deklaratívny účinok.

2. Registrácia užívacieho práva

Užívacie právo žijúceho manželského partnera (vdovské právo) vzniká na základe zákona. So zreteľom na túto skutočnosť má registrácia užívacieho práva v registri nehnuteľného majetku (podobne ako v prípade registrácie vlastníctva získaného dedením) deklaratívny účinok; takže samotné právo nevzniká registráciou.

Ak sa podľa oddielu 5:146 ods. 2 Občianskeho zákonníka užívacie právo, ktoré vzniklo na základe právnych predpisov, nezapíše do registra nehnuteľného majetku, toto právo si možno uplatniť len v prípade zlého úmyslu nadobúdajúceho nehnuteľnosti alebo nadobúdajúceho, ktorý za nehnuteľnosť nezaplatil žiadnu protihodnotu. Takže, aby užívacie právo k nehnuteľnému majetku bolo plne chránené podľa občianskeho práva, je potrebný jeho zápis do registra nehnuteľného majetku, aj keď toto právo vzniká zo zákona (a nie registráciou).

4 Sú v platnosti nejaké osobitné pravidlá a postupy na prispôsobenie vecného práva, na ktoré má osoba nárok na základe rozhodného práva pre dedenie, v prípade, že právny poriadok členského štátu, v ktorom sa tohto práva dovoľáva, toto vecné právo nepozná?

Áno.

Ak chce oprávnená osoba, ktorej sa dedičská vec týka (napríklad dedič alebo odkazovník), vymôcť v Maďarsku vecné právo, ktoré vzniklo dedením a ktoré nie je povolené na základe maďarských právnych predpisov o registri nehnuteľného majetku (alebo v príslušnom prípade o inom registri), úkon na základe článku 31 nariadenia (prispôsobenie vecných práv) sa vykonáva v samostatnom konaní. Známe je ako konanie na prispôsobenie a upravuje sa v zákone LXXI z roku 2015.

Konanie na prispôsobenie je nesporné konanie, ktoré patrí do právomoci súdov. Keďže na uplatnenie článku 31 nariadenia sú potrebné osobitné odborné znalosti, [Ústredný obvodný súd v Bude (*Budai Központi Kerületi*

Bíróság) pôsobiaci v Budapešti] koná ako súd prvého stupňa pre celé územie Maďarska. Tento súd rozhoduje o otázkach týkajúcich sa toho, aké iné právo môže byť registrované namiesto predmetného cudzieho práva (alebo najbližší ekvivalent práva známeho v maďarskom právnom poriadku z hľadiska jeho podstaty a účelu). Rozhodnutie súdu je pre navrhovateľa záväzné.

Osoba, ktorej sa dedenie týka (napríklad dedič alebo odkazovník), nezačína toto konanie na prispôbenie ako navrhovateľ. Ako navrhovateľ pred súdom vystupuje orgán, ktorý vedie verejný register (ako napríklad kataster nehnuteľností) a na ktorom sa vedie registračné konanie (konanie vo veci samej).

V rámci konania súd preskúma zahraničné právne predpisy, pokiaľ ide o predmetné cudzie právo. Súd nezávisle zabezpečí zistenie povahy cudzieho práva, môže však takisto vyzvať osobu, ktorej sa dedenie týka, aby priložila informácie a akékoľvek doklady, ktoré má k dispozícii, o účele cudzieho práva.

Inak súd prijme svoje rozhodnutie len na základe dokladov a nezohľadňuje iné dôkazy (napríklad od svedkov).

Navrhovateľ (orgán, ktorý vedie dotknutý register) a osoba, ktorej sa dedičská vec týka, sa môžu proti rozhodnutiu Ústredného obvodného súdu v Bude odvolať. Odvolanie musí byť určené krajskému súdu a podané na súde, ktorý prijal rozhodnutie. Krajský súd hlavného mesta Budapešť koná vo veci odvolania.

Náklady na toto konanie znáša osoba, ktorej sa dedičská vec týka, ktorá ich musí uhradiť v konaní vo veci samej (t. j. v rámci konania pred orgánom, ktorý vedie register).

■ Posledná aktualizácia: 15/01/2024

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.